ШЭНЭ ЖЭЛЭЭР, НҮХЭД ДҮҮД

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 1 (8527) | 1958 оной январиин 1, среда | Сэн 20 мүнгэн

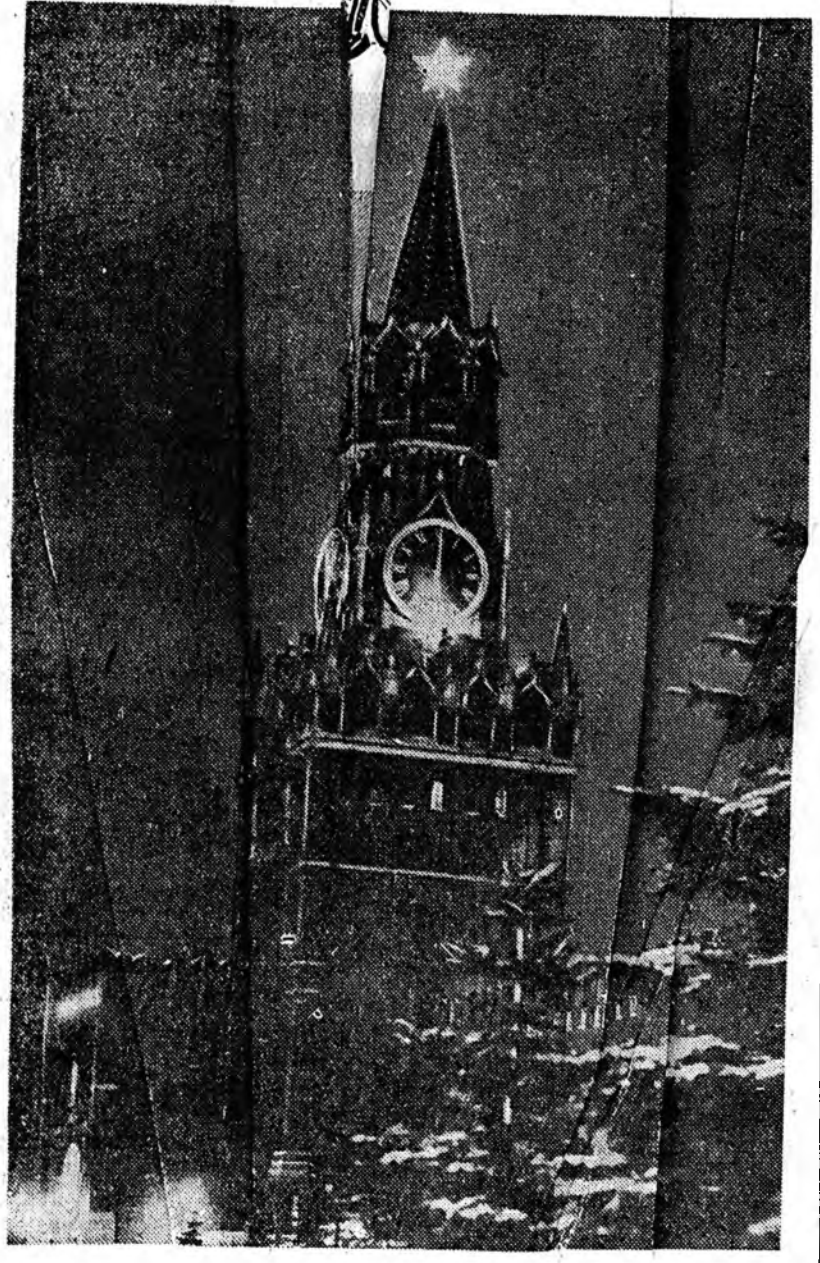

Москва. Спаска башни. — ТАСС-эй фотохронико.

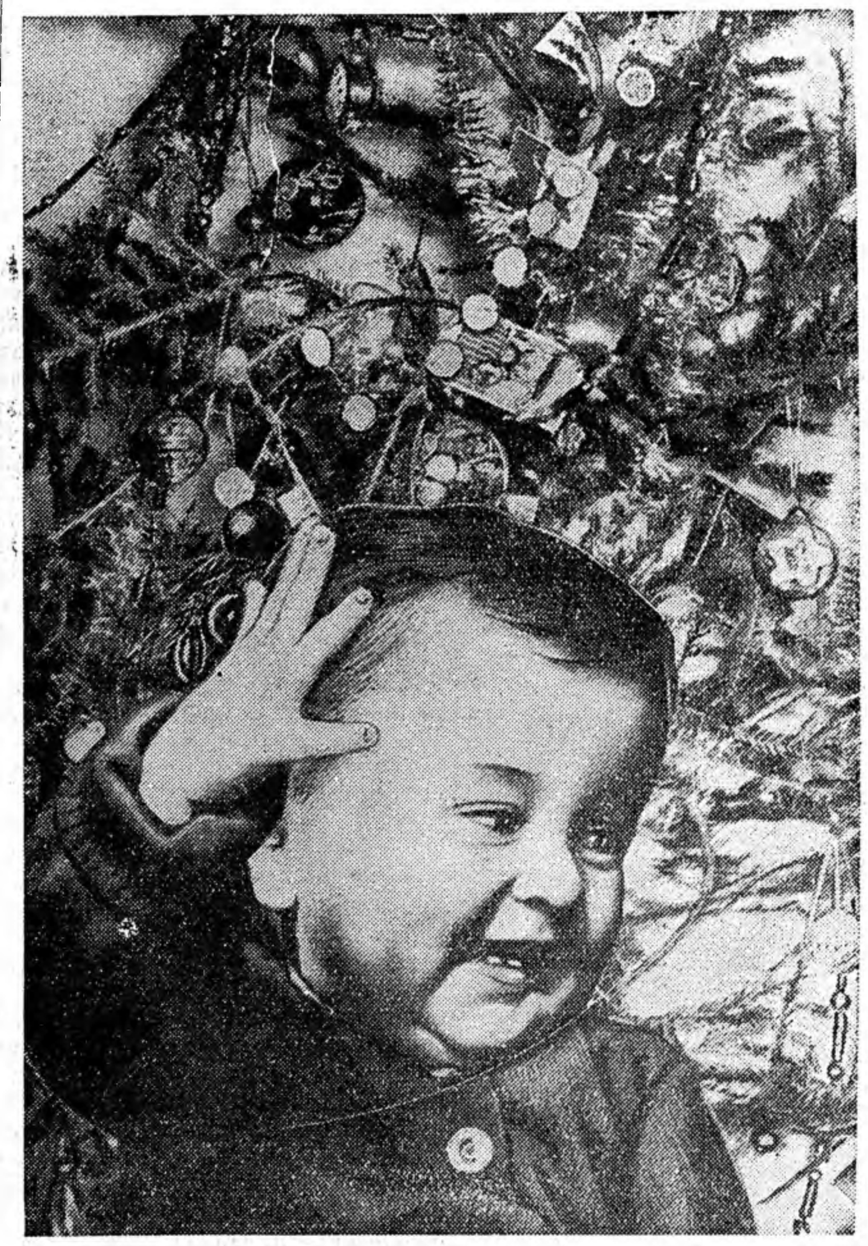

— Шэнэ жэлээр, эжы баабай ахай абгайнар! — И. Денисовэй фото.

ШЭНЭ ЖЭЛЭЭР ДАШАРАМДУУЛАН. БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ НҮХЭР Д. Ц. ЦЫРЕМПИЛОНОЙ РАДИОРООР ХЭЛЭҺЭН АМАРШАЛГЫН ҮГЭ

Хүндэтэ нүхэд, Бурят-Монголой АССР-эй эрхэтэд!

Гарахаяа байгаа Шэнэ жэлээр дашарамдуулан, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, республикын Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй областной комитедэй зүгһөө таанарые халуунаар амаршалнаб!

Үнгэрһэн 1957 ондо бүхы совет арад, бүхы түрүү хүн түрэлтэн Агуу ехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглээ. Октябриин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сесси Совет засагай тогтоогдоһоор 40 жэлэй туршада Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр манай Эхэ ороной ажалшадай социалистическэ экономикоёо, соёл культураяа хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлаһан гайхамшагта амжалтануудайнь дүн согсолоод, промышленность, хүдөө ажахые саашадаа хүсэтэ ехээр хүгжөөхэ, арад зоной ажабайдалые һайжаруулха асари ехэ хараа түсэб зохёогоо юм.

Советскэ арадай туйлаһан амжалтань үнэхөөрөөл агууехэ. 1957 оной дүн тушаа уридшалан абтаһан мэдээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, бүхы 15 союзна республикамнай промышленна продукци бүтээн гаргаха ниитэ түсэбөө дүүргэхэһээ гадна, үлүүлэн дүүргэжэ байна. Үнгэрһэн жэлэй туршада хүдөө ажахымнай эрид ехэ дэбжэлтын замаар шэнэ алхам хээ.

1957 ондо советскэ наука болон техникэ туйлай ехэ амжалта туйлажа, манай Эхэ оронние бүхы дэлхэй дээрэ суурхуулаа. Тиигэжэ Советскэ Союз наука, техникэ хүгжөөхэ талаар Америкын Холбоото Штадуудта орходоо һураггүй урда гараа. Замбуулин руу нэбтэрэн орохо тухай хүн түрэлтэнэй үни сагһаа хойшо һанажа ябаһан эрэлхэг зоригтой бодолые дэлхэй дээрэ эгээл түрүүлэн манай орон бэелүүлээ. Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хоёр хэмэл одые совет эрдэмтэдэй амжалтатайгаар табиһандань, дэлхэйн бүхы түрүү хүнүүд үнэн зүрхэнһөө омогорхон баясана. Манай самолёт бүтээгшэд «ТУ-104», «ТУ-114» гэжэ онсо түргэн ябадалтай, эрхим һайн шанартай, хүн зоние шэрэдэг самолёдуудые бүтээгээ. Иимэ самолёдууд мүнөө ондоо ямаршье орондо үгы. Мүн лэ 1957 ондо Советскэ Союзда дэлхэй дээрэ эгээл хүсэтэй Синхрофазотрон бүтээгдээ.

Совет арадуудай эбтэй эетэй бүлэдэ ажаһуудаг манай республикыншье ажалшад ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые туйлан, 1958 оние угтажа байна. Промышленна олон предприяти үнгэрэгшэ жэлдэ эрхим һайнаар хүдэлмэрилжэ, жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Бурят-Монголой экономическа районой совнархозой модо болбосоруулгын болон машина бүтээлгын промышленность, барилгын материалнуудай промышленность, Бурмонпромсоведэй системын предприятинууд жэлэйнгээ даалгабарние болзорһоонь урид дүүргээ юм.

Мүн республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдшье Шэнэ жэлые амжалта түгэлдэрөөр угтажа байна. Республикамнай таряа, мяхан, һүн болон бусад продуктнуудые гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Урда жэлэйхидэ орходоо 3600 тонноор ехэ мяхан, 16 мянга гаран тонно ехэ һүн, 675 тонно ехэ нооһон гүрэндэ тушаагдаһан байна.

[…] СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин Хан[…] мүнөө үедэ […] далгада харюу болгон, хүдөө ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд мал ажалай гол шэглэл, эрэл ашаг олзотой һалбари болохо хонин ажалые али болохоор хүгжөөхэ гэжэ шармайн оролдожо байна. 1958 ондо хонидоо хэнзэлүүлжэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 150—170 хурьга абахын түлөө мүрысөөн «Улаан-Одон» колхозой хонишодой үүсхэлээр республикадамнай дэлгэржэ эхилбэ. Тарбагатайн аймагай «Советская Россия» колхозой хонишон Василий Петрович Емельянов, Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Ошор Сультимович Сультимов, Иволгын аймагай «3-я пятилетка» колхозой хонишон Гавриил Иванович Брянский, Сэлэнгын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон Балма Будаевна Будаева гэгшэд 1957 ондо 100 хонин бүриһөө 170, тэрэнһээ олон хурьга абаад байна. Тэдэнэй шэн габьяата ажалынь манай бүхы хонишодто үльгэр жэшээ мүн.

Хүдөө ажахын продуктнуудые эрид ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэлэй түрүүшын эгнээнүүдтэ манай алдарта һаалишад нүхэд Лубсанова болон Жалсанова, Т. И. Рютина, Д. Г. Гармаева гэгшэд ябана. Тэдэнэй нэрэнь бүхы республика доторнай мэдээжэ болонхой.

Үнгэрһэн 1957 ондо манай олон хүдэлмэришэд шэн габьяатайгаар ажаллаһанайнгаа түлөө СССР-эй Верховно Соведэй зүгһөө орден, медальнуудаар шагнагдаа. Харин тэдэнэй эрхимүүдтэнь — Хандагайн леспромхозой хүдэлмэришэн Иван Афанасьевич Костроминда, мүн Шулуутайн леспромхозой паровозой машинист Павел Родионович Чабанда Социалистическэ Ажалай Геройн үндэр дээдэ нэрэзэргэ олгогдоһон байна.

БМАССР-эй эрхим һайн багшанар, врачууд, искусствын ажал ябуулагшад болохо нүхэд Е. С. Иринчеева, К. Я. Незнамова, Т. П. Бакутина, Ч. Р. Раднаев, Н. Гендунова, А. И. Тимин, Л. Л. Линховоин болон бусад РСФСР-эй хүндэтэ нэрэзэргэнүүдтэ хүртөө.

Үнгэрһэн жэлдэ ажал хэрэгтээ гайхамшагта амжалтануудые туйлаабди. Гаража байгаа 1958 оние үшөө һайхан жэл болгохын түлөө, Эхэ ороноо бүри үгэс хүсэтэй, улам жабхалантай болгохын түлөө манай республикын ажалшад хүсэ шадалаа гамнахагүй, ажалдаа хохёолдодог һутуунуудые усадхаха, бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабаха байһандань найдагдана.

Хүндэтэ нүхэд! Шэнэ жэлээр, 1958 оноор дашарамдуулан, таанадые үшөөдахин үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Эхэ оронойнгоо ашада һайнаар ажаллажа, амжалта туйлахыетнай, элүүр энхэ, хүхюу баяртай жаргалта ажаһуухыетнай үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб.

Шэнэ жэлээр, хүндэтэ нүхэд, ханинар!

1958 он

Он жэл, дэр [illegible] һарануудые залгаха үшөө эгэ удаһан нээгдэжэ, «ЯНВАРИИН 1» гэһэн үгэнүүд яларан гараа.

1957 он түүхэ событинуудаар баян жэл байгаа.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй алдарта ой гүйсэжэ ССР гүрэнэй арад зон, хамаг бүхы ани нүхэдтэеэ хамта, социализм олон коммунизмын түлөө гайхамшагта тэмсэлэйнгээ гайхамшагта дүнгүүдые гаргаһан, саашадаа бэелүүлхэ саглашагүй ехэ [illegible] тодорхойлбо.

Энээнтэй дашарамдан, бүхы дэлхэйн олонхи коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэд Москва хотодо сугларжа, уласхоорондын оршон байдалые шэнжэлэн хэлсээд, эб найрамдалай хэрэг эрид шууд хамгаалхые уряалһан Деклараци, Манифест баталан гаргаа. Эдэ документнүүд мүнөө орон бүриин үнэн һайн сэдьхэлтэй хүн бүхэнэй зориг бадаруулаад, дайн байлдаа хүрөөдэгшэдтэ эсэргүү, амгалан тайбан байдалай түлөө тэмсэлшэдэй туг болоо.

Хүсэн дээрээ хүсэ нэмээн, амжалтануудаа арьбадхажа байдаг Советскэ Союз түрүүтэй социалис оронууд, үнэн сэхэ үзэл бодолтой олон миллион хүнүүд Шэнэ жэлые хүхюутэй баяртайгаар хүлеэн угтаа.

Түрүү хүн түрэлтэнэй түшэг, шайдабари болоһон Совет гүрэн 1957 ондо асари ехэ амжалтануудые туйлажа, капиталис оронуудай зайа гэгдэдэг Америкые хэдэ [illegible] юумээрээ холо хойно орхёод, [illegible] хүн бүхэндэ хүртэсын талаар тэрэниие ахиха саг ойртожо байна.

Үнгэрөөшэ жэлдэ манай Совет ороной эрдэмтэд айхабтар ехэ илалта туйлаһаниинь мэдэжэ. Түүхэдэ түрүүшынхеэ огторгойн орьёл өөдэ дэгдээһэн хэмэл хоёр ододнай социалис байгуулалтын үнэхөөрөө үлүү һайнние гэршэлэн, замбуулин дэлхэйн [illegible] орон нютаг бүхэн дээгүүр [illegible] гэрэлжэ үнгэлжэлһөөр.

[illegible] ажахы болон соёл культурын [illegible] һалбаринуудаар нёдондо [illegible] ехэ юумэн хэгдэжэ, [illegible] ороной барилгада [illegible] табигдаба. Шэнэ гү[illegible] хүтэлбэрилэгдэдэг болоһоной [illegible] промышленность [illegible] хэзээ хэзээнэйхиһээ хүгжэн дэбжэжэ байна. [illegible] Росиин Федера[illegible] 62 совнархоз, тэрэнэй [illegible] республикын совнархоз[illegible] түсэ[illegible] урид дүүргээ. [illegible] ажахын хүдэлмэ[illegible] таряа ургуулжа [illegible] тонно һү һааха, [illegible] айшаха, бусад [illegible] бүри элбэ[illegible] болохын түлөө [illegible] баталшалга гар[illegible] амжалта туйлаһа[illegible] Кабардин-Балкарска, [illegible] Краснодарай[…]изаар, Курска, Тульска, Читын областьнууд, Адыгейскэ, Карачаево-Черкесскэ автономно областьнууд үнгэрэгшэ жэлдэ Ленинэй орденоор шагнагдаа. Оло мянган түрүүшүүл орден хайрада хүртэһэн, хэдэн зуун эрхимэй эрхимүүд Социалис Ажалай Герой болоһон айха юм.

Бурят-Монголоймнай хүдэлмэришэд, колхозникууд болон интеллигентнэр саада жэлэйхиһээ һураггүй үлүү дүнгүүдтэйгөөр табин долоон оние дүүргэбэ. Республикын модошод илангаяа һайнаар хүдэлмэрилжэ, [illegible] И. Костромин Социалис Ажалай Герой болоо, олохон түрүүшүүлдэ орден, медальнууд үршөөгдөө.

1957 ондо үнеэн бүриһөө 4000 гаран литр һү һааһан Б. Лубсанова, П. Жалсанова (Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз), 5000 үлүүтэй литр һү һааһан А. Усова (зооветинститудай һуралсалай ажахы) түрүүтэй хэдэ мянган һаалишад үрэ ехэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулба.

Үсхэжэ байһан хонин һүрэгэйнгөө тоо толгойе үшөө түргөөр олошоруулха, бүри ехэ нооһо хайшалжа абадаг болохо, шанарыень һайжаруулха зорилго табяад, олон зуун хонишод оролдолго хэшээл гарган ажаллажа байна. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай «Советская Россия» колхозойхид 1957 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 162 хурьга, Яруунын аймгай Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 151 хурьга абаа.

Һаяхан республикын түрүү хонишодой зүблөөн Улан-Удэ хотодомнай боложо, 100 эхэ хонин бүриһөө 150-һаа үсөөн бэшэ хурьга абахын түлөө мүрысөө эмхидхэе гэһэн Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозойхидой үүсхэлые һайшаан дэмжээд, 195[…] ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 140-һөө үсөөн бэшэ хурьга абаха, хонидонгоо тоое 35 процентһээ доошо бэшээр нэмээхые уряалан Бурят-Монголой бүхы хонишодто хандаба.

Тэрэшэлэн нютаг бүриин механизаторнууд, луговодууд, гахайшад, шубуушад болон бусад үнэн сэхэ ажалайнгаа рэ дүнгүүдые согсолон, шэнэ жэлдэ шэнэ амжалта туйлахаар зоригжонхой.

Манай республикын мэргэжэлтэд, культурын хүдэлмэрилэгшэд арад зоной соёл болбосоролые улам хүгжөөн бадаруулха зорилгоёо нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, үнгэрөөшэ жэлые үдэшэд, **табин наймадугаар оние** түгэс элэдхэлтэйгээр **угтаба.**

Хото, хүдөөгэй хамаг зон!

Янза бүриин ажал хэдэг нүхэдүүд!

Үндэр наһатай үбгэд, хүгшэд ба эдир бага хүүүд, басагад—Таанадтаа Шэнэ жэлэй баяр хүргөөд, **бүри** ехэ бүтээсэ туйлахыетнай, ажабайдалаа үшөө һайхан болгохын **түлөө** тэмсэхыетнай хүсэе!

Энэ жэлнай амгалан тайбан, атар тарган, амжалта илалта түгэс жэл болог лэ!

ЗУРАГ ДЭЭР: [illegible] Марк[…] заводой

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

Республикымнай модо бэлэдхэлэй промышленностиин хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд 1957 ондо хэзээ хэзээнэйхиһээ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ гараба. Тиин модошоднай түсэбһөө гадуур 165 мянган кубометр барилгын модо арадайнгаа ажахын хэрэгсэлдэ бэлэглээд, мүнөөдэр шэнэ жэлые һайндэрлэжэ байна.

Черемухын, Баруун Тарбагатайн, Шулуутайн болон бусад леспромхозуудай хүдэлмэришэд хамагһаа түрүүлэн жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ. Мүнөө манай модошод туйлаһан амжалтаараа бүри урмашан, шэнэ 1958 ондо ажалай бүри ехэ амжалта туйлахаар зоригжонхой.

* * *

Бурят - Монголой совнархозой түрүү предприятинуудай нэгэн болохо Улан-Удын модоной заводой хүдэлмэришэд модо хюрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэбые үшөө ноябрь һарада дүүргээ һэн. Тиигэжэ 1957 оной эсэс болотор оло мянган кубометр модо хюрөөдэжэ, хэрэглэгшэдтэнь эльгээгээ. Заводой хүдэлмэришэдэй хэһэн ажалые урда жэлэйхитэйнь жэшэхэдэ, 4 миллион 200 мянган түхэригэй модо ехээр хюрөөдэһэн байна. Модо хюрөөдэлгын үные химдаруулһанай ашаар 1 миллион 200 мянган түхэриг түсэбһөө гадуур арьбалагдаба.

* * *

Ленинэй орденто паровоз-вагонно заводой оло мянган хүдэлмэришэд социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсажа, жэлэйнгээ даалгабариһаа гадуур 8 паровоз, пассажирска 14 вагон заһабарилан гаргаба. Тиихэдэ мянгаһаа дээшэ тонно зэд болон шэрэм хайлуулагдаа. Теплоэлектростанцинуудта хэрэглэгдэдэг хуурай ууралай 8 котёл мүн лэ жэлэй түсэбһөө гадуур бүтээгдэбэ. Эдэ продукцинууд хамта 11 миллионһоо дээшэ түхэригэй болоно.

* * *

Үнгэрэгшэ 1957 ондо Улан-Удын шэлэй заводой хүдэлмэришэд сонхын шэл улам ехээр гаргахын түлөө шангаар тэмсээ. Тэдэнэр социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, 145 мянган дүрбэлжэн метр шэл гаргаха уялгаяа 200 мянган дүрбэлжэн метр хүрэтэр дүүргэбэ.

Бурят-Монголой колхозууд болон совхозууд 1957 оной 11 һара 20 хоногой турша соо гүрэндэ һү тушааха, худалдаха түсэбөө 147,3 процент дүүргээ. Түсэбһөө гадуур 184 мянган центнер һүн тушаагдаһан, худалдагдаһан байна. Республика доторнай 11 һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1154 литр һүн һаагдаа.

Манай эндэхи колхозуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз түрүүлээ гэбэл: үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2100 литр һү һаажа, һү тушааха, худалдаха түсэбөө 337,6 процент дүүргэһэн байна. Һүүлэй һарануудта үнеэн бүриһөө үдэрэй хахад пүүд һү һааха үүсхэл гаргаа.

Мүн Прибайкальска аймагай Лазогой нэрэмжэтэ колхозойхид үнеэн бүриһөө 2050 литр һү һаажа, эдлүүриингээ газарай 100 га бүридэ 118 центнер һү абаа. Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 100 га бүридэ 143 центнер һү һаажа абаба.

Тиин, эдэ ажахынууд Америкын Холбоото Штадуудые хүсэжэ байна.

* * *

Гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха түсэб болзорһоо урид 114,2 процент дүүргэгдэжэ, 18,5 мянган тонно мяхан тушаагдаа. Энэмнай нёдондоной хиһоо 3600 тонноор дээшээ болоно.

Байкало-Кударын, Сэлэнгын, Кударын аймагууд эрхим шанартай мяха гүрэндэ тушаажа, худалдажа, түсэбөө болзорһоонь нилээн урид дүүргээ.

* * *

1957 ондо нооһо тушааха түсэб 111,9 процент дүүргэгдээ. Хамта дээрээ 2944 тонно нооһон абтажа, нёдондонойхиһоо 675 тонноор ехэ болобо.

* * *

Бичурын совхозой гахайшан Ц. Гармаев 15 эхэ гахайн толгой бүриһөө 22 поршоонхо абажа, түлжүүлээ. Мухаршэбэрэй аймагай гахайшан У. Патрихина эхэ гахай бүриһөө 23 поршоонхо абаһан байна.

* * *

Республикын колхозууд болон совхозууд гүрэндэ таряа тушааха даабаряа октябриин 16-да 101 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 665 мянган пүүд таряа гүрэнэй амбаарта оруулаа. Түнхэнэй, Тарбагатайн, Хориин, Бичурын аймагай ажалшад түсэбһөө гадуур оло мянган пүүд таряа тушаажа, республика соогоо эгээн түрүүн үрэһэ хүрэнгөө хааһан байна. Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй МТС-эй механизаторнууд трактор заһабарилха жэлэйнгээ түсэб хамагһаа түрүүлэн дүүргэбэ.

55 МЯНГАН МЕТР СЭМБЭ

Улан-Удын сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд үшөө Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсахадаа жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 55 мянган метр сэмбэ Эхэ орондоо бэлэглэхэ гэһэн уялга абаһан байгаа. Фабрикын хүдэлмэришэд хэлэһэн үгэдөө дааатагүй хүрэхэ гэһэн хүсэл зоригтойгоор үдэр бүхэндэ хүдэлмэрилжэ гараба. Сэмбэ нэхэгшэд урдынхидаал адли хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаа: тэдэнэй гараар нэхэгдэһэн 55 мянган метр сэмбэ худалдаа наймаанай организацинуудта үсэгэлдэр тушаагдаба.

1957 он яхала hайн жэл байгаа. 19[58] он

Үнгэрэгшэ жэл...

1957-дугаар он дүүрэбэ.

Түүхын нэгэ хуудаhан hэхэгдэбэ. Энэмнай урда урдынхиhаа эли бодо зузаан байхань. Барагдагша жэлдэ бидэнэй туйлаhан амжалтанууд нилээд ехэ байгаа.

Айхабтар ехэ удхашанартай хэрэгүүд партиин XX съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр бодото дээрээ бэелүүлэгдээ. Республика, хизаар, областьнуудай хэмжээ хэмжээн соохи ажахыгаа эрхилхэ эрхэнь үргэдхэгдөө. Газар газарта экономическа захиргаанай районууд ба совнархозууд эмхидхэгдэбэ. Энэнь нютагайхинай эдэбхи үүсхэлые эршэдүүлhэн байна. Гэхэтэй хамта, үйлэдбэриин предприятинуудые түргэн саг соо, тодорхойгоор эрхилхэ арга засагай зургаануудта олгоо.

Эдэ бүгэдэ хэмжээнүүдэй абтаhанай ашаар манай промышленность улам ехээр ургажа, хүгжэжэ үргэлжэлhөөр. Тэрэнэй бүхы продукцинь урда жэлэйхиhээ 7,1 хубяар дээшэлхэ гэжэ хараалагдаhан аад, 10 процентhээ үлүүгээр дээшэлжэ, түсэбөө үлүүбшэлбэ. Тэрэ тоодо манай Бурят-Монголой совнархозой харьяата предприятинууд жэлэйнгээ түсэб декабриин 28-да дүүргээ.

Үнгэрэгшэ жэлhээ эхилжэ, совет зон шанга түсэб урдаа табяа. Эдеэ хоол—hү, тоhо, мяха—элбэг дэлбэг болгохо; тэдэнэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэhэн түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ эхилбэ.

Үнгэрэгшэ жэл хэдэ хэдэн нютагуудта тохёолдоhон ган гасуури хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зарим тэды hаад түбэг татаа. Хэды тиимэ бэрхэшээлтэй байбашье hаань, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд урма зоригоо бухөөнгүй хүдэлөө. Тиин урда урдын жэлнүүдэйхиhээ доошо бэшэ ургаса орон соомнай хуряагдажа абтаад байна.

1957 ондо манай орон түби дэлхэйе тойрогшо хэмэл одонуудые табиба. Эрдэмтэд, инженернүүд, хүдэлмэришэднай урдань үзэгдөөгүй ехэ амжалта туйлаа. Бидэнэр хэнhээшье урид шэнэ шэнэ машинануудые оньhолон бүтээнэбди. Атомай хүсэ ашаглажа ябаха ледокол Хойто мүльhэн далайда табинхайбди. Нюдэ сабшаха зуура таба зургаан модо газарта ниидэхэ шэнэ самолёттой болонхойбди. Агаарта 200 хүниие абажа гараха хурдан түргэн «ТУ—114» самолет манайда бии болоо.

Манай гүрэн шэнжэлхы ухаанай, оньhон техникын талаар дэлхэй дээрэ түрүү hуури эзэлэгшэдэй зэргэдэ батаар оробо.

Совет арад Агуухэ Октябриин социалис революциин 40 жэлэй ойн баярай уряа доро 1957 ондо ехэ амжалта туйлаа.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай Эхэ орон соо болоhон хэрэгүүд, амжалтанууд дэлхэйн байдалда шэнэ хубилалтануудые үүсхээ, үүсхэхэшье байха.

Агууехэ Октябриин социалис революциин 40 жэлэй ойе мантай хамта hайндэрлэлсэхээ бүхэдэлхэйн коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэр ниислэл хотодомнай айлшалжа ерээ hэн. Тэдэнэр эбтэй этэйгээр хэлсээ хэжэ, Декларации эб найрамдалай Манифест хоёрые дэлхэйн арад түмэндэ зорюулан соносхобо. Эдэ документнүүд онсо ехэ удхашанартай. Дайнай аюул сараха гэжэ эрмэлзэн байгаа арадууд эльгэ зүрхэнhөө баясан, хүсэн дээрээ хүсэ нэмээhэн байна.

Манай хэмэл одод социализмын, эб найрамдалай хэрэгэй эршэмтэй ябажа, эгүүридэ илан мандажа байhанай гэршэ болон, хүн амитанай нюдэндэ үзэгдэбэ.

Тиимэ одо хэнhээшье урид табихабди, тэрэмнай «Авангард» гэhэн нэрэтэй байха гэжэ hайрхажархиhан Америкын Холбоото Штадууд бахарданхай байна. Тэдэ илагдаhанаа балаалан, шууяа татажа оробо. Советскэ Союз дайнда бэлдэжэ байна гэхэ мэтээр эгээлэй зониие мунхаруулха hанаатай идхалга ябуулна. Гэбэшье, ушар байдалые бодотоорнь харадаг зариман бидэ гээгдээбди, Советскэ Союз маниие илаа гэжэ мэдэрхэ баатай болоhон байна. Тиихэдэ нүгөөдэ зариманиинь шууяан соо олзо бэдэрхэшье hанаатай. Тэдэнэй дунда наймаанайнгаа газарые «Спутник» гээд нэрлэhэн, хэмэл одонуудhаа абтаhан радио-дохёо буулгаhан пластинкануудые худалдаhан, түбиие тойрохо одо hажаалгажа, үхибүүдэй нааданхайшье хээд наймаалhан—шадаха зэргээрээ оролдоhон байна. Зүгөөр лэ хэды оролдобошье, бодото одые бүтээжэ шадабагүй!

1957 он дүүрээ. Энэ жэлнай урагшатай hайн байба.

40 жэлэй урда тээ «Аврорын» дуун дэлхэйе доhолгоо бэлэй. Харин үнгэрэгшэ жэлдэ огторгойн гүн хүдар табиhан хэмэл одонуудай замбуулин дэлхэйе зэдэлгээ.

Хүнэй шадал барагдашагүй, арадай хүсэн илагдашагүй—түбиие мэдэлдээ абаха, гартаа оруулха байха гэжэ этигэн, бурядууд урдань иигэжэ үльгэр соогоо хэлсэдэг hэн:

Hара дээрээ суглаба,
Hайхан суглаандаа суглаба.
Мүшэн дээрээ суглаба,
Мэргэн суглаандаа суглаба.

1957 он иимэ суглаанай үнэхөөрөө ойртоhые бодото дээрэнь харуулаа. Суглаанда ошохо харгы заажа, Улаан туг налбан уряалжа байна. Тэрэ туг дээрэ манай ороной гербо, Агуухэ Октябриин социалис революциин 40-дэхи ойн гүйсэhэн 1957 он hиилэгдэнхэй.

Ц-А. ДУГАРНИМАЕВ.

Амаршалнабди таанадаа

Ажалай түрүүшүүлдэ алдар соло!

Үдэшэжэ байгаа жэлдээ орден медальда хүртэжэ, Социалис Ажалай Геройн үндэр дээдэ нэрэзэргэтэй болоhон Агын округой «Коммунизм» колхозой эрхим хонишон Балжима Доржиевае халуунаар амаршалаад, хүришэнэрэй ехэ баяр хүргэхэ зуураа, шэнэ жэлдэ үбсүүндээ үшөө нэгэ алтан одо нэмээжэ, хоёрдохёо Герой болохыень хүсэнэбди.

* * *

Хонидые хэнзэлүүлхэ тухай мүрысөө үүсхэhэн Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишодто шэнэ жэлэй халуун баяр!

* * *

Үнгэрэгшэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 130-аад хурьга абажа түлжүүлhэн, хонин бүриhөө 4—5 килограмм нооhо хайшалhан Борьёогой совхозой суута хонишон Балдан Дабаевта шэнэ жэлэй ехэ баяр хүргөөд, 1958 ондо энэ амжалтаяа бүри арьбадхахыень, Борьёогойнгоо үргэн талые хонин hүрэгөөр бүрхөөхыень хүсэн юрөөе.

* * *

Социалис мүрысөөндэ ходоо түрүүлжэ ябадаг Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ фермын hаалишад, таанадые шэнэ жэлээр амаршалнабди. Hү hаалияа бүри ехээр билтаруулжа, үнеэн бүриhөө 5000 литр hү hаагаарайт!

* * *

Алтан шаргал шэниисын баян ургаса хуряаналта, Түнхэнэй таряашад. Шэнэ жэлдэ бүри баян ургаса абахын түлөө тэмсэжэ захалаад, мүнөө тракторнуудайнгаа заhабариие дүүргэжэ байhан Хэрэнэй МТС-эй механизаторнуудые халуунаар амаршалан, шэнэ жэлэй баяр хүргэнэбди.

* * *

Дүрюу зузаан саалатай гахайн мяха гүрэндөө тонно тоннoор үгэжэ байдаг, үнгэрэгшэ жэлдэ эхэ гахай бүриhөө 26 поршоонхо абажа түлжүүлhэн Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой эрхим гахайшан Федосья Федоровагай шэн зоригто ажалые магтая. Шэнэ жэлдэ шэнэ амжалта туйлахыетнай хүсэнэбди.

* * *

Олондоо хүндэтэй уранзохёолшо Хоца Намсараевич Намсараев, Танаа шэнэ жэлээр амаршалаад, олон боти номуудые хэблүүлэн гаргажа байhандатнай баясанабди.

* * *

Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэhэн нүхэдтөө — Шулуутайн леспромхозой машинист Павел Родионович Чабанда, Хандагатайн леспромхозой моторист Иван Афанасьевич Костроминдо шэнэ жэлэй амаршалга хүргөөд, 1958 ондо Эхэ оронойнгоо барилганuудта эрхим шанартай модо бүри ехээр эльгээхыень хүсэе.

ШЭНЭ ЖЭЛЭЭР, ШЭНЭ АМЖАЛТААР, НҮХЭД!

Эб найрамдал хэтэдээ мандаг

— Би мүнөө 17 наhатайб. Минийн нарай байхада абамни армида абтажа, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда наhа бараhан байха юм. Эжымни парти, правительствынгаа анхарал оролдолгын ашаар лэ дүрбэн багашуулые хүмүүжүүлжэ, хүл дээрэмнай гаргаа. Бидэнэр бултадаа ажалша хүнүүд болообди. Би дүү хүбүүнтэйгээ колхозой мал ажалда хүдэлнэб.

Эхынгээ үндэр наhатай болоходо даажа ябаhан үнеэдыень абажа орондонь hаалишан болоо hэм. Хоёрдохи жэлээ комсомол-залуушуулай гүүртэдэ хүдэлнэб. Хэрбээ би 1956 ондо үнеэн бүриhөө 999 литр hү haаraa haa, 1957 ондо 1500 литр hү hаагааб. Hайн ажаллаhанайнгаа түлөө олзо— мүнгэ, таряа ехээр абадаг болообди.

Эб найрамдал бэхижүүлхэ гэhэн Советскэ правительствын гадаадын политикын асуудалнууд тушаа СССР-эй Верховно Соведэй тогтоолые угаа ехээр hайшаанабди.

Зэдын аймагай «XX партсъезд» колхозой ахалагша hаалишан.

В. Казанцев.

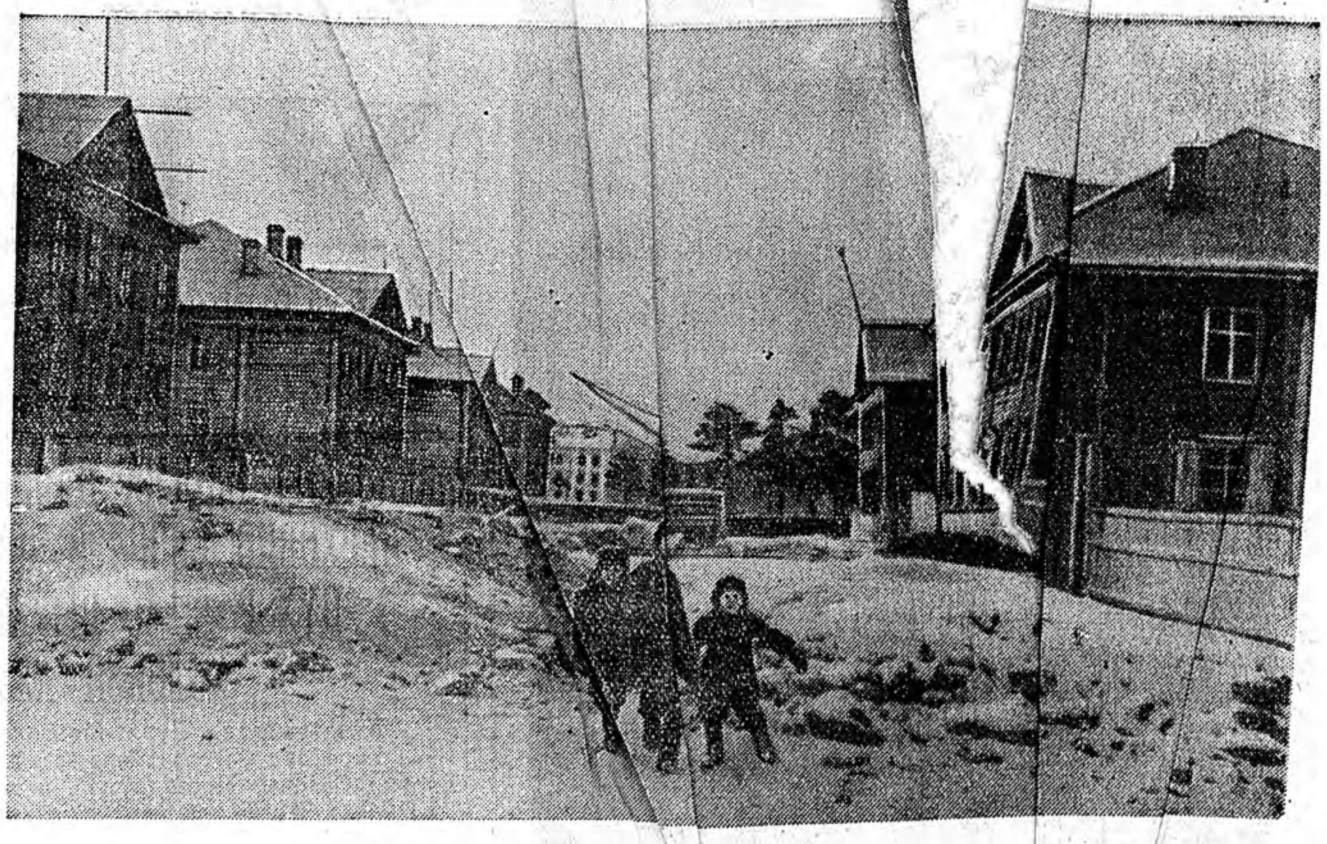

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэмбын фабрикын дэргэдэ баригдажа байhан hайрын гэрнүүд.

А. Мантаевай фото.

Манай промышленность хүгжэлтын замаар

Бурят-Монголой экономическа районой предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд читынхидтэй мүрысэн үнгэрэгшэ жэлдэ бага бэшэ амжалта туйлаа. «Механлит» заводто модо бэлэдхэлэй промышленностиин тракторнууд шэнэдхэн хубилгагдана. Судно - заhабарилгын заводойхид автоматическа гагнуури хэрэглэдэг, оньhон аргаар түмэр нугалдаг болоо. Тиихэдэ хубсаhа угаадаг машина болон ажаhуудалай бусад хэрэгсэл бүтээгдэдэг боложо байна.

«Забайкаллес» комбинадай модошод нёдондо жэлдэ урдынхиhаа амжалтатайгаар хүдэлмэрилөө. Манай модошод жэлэйнгээ түсэбhөө гадуур 160 гаран мянган кубометр барилгын мо[до] арадайнгаа ажа[х]ыда бэлэглээ. Тэрэ[н]лэн совнархозой ехэ предприятинууд болохо сэмбын фабрикын, шэлэй заводой, ПВЗ-гэй коллективүүд тус бүридөө хэдэн зуу мянган түхэригэй продукци 1956 онойхиhоо ехээр үйлэдбэрилбэ.

1958 ондо совнархозой предприятинуудай хүдэлмэришэдэй урда харюусалгатай зорилго табигдана. Юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 133 миллион түхэригэй продукци ехээр үйлэдбэрилдэг болохо байна. Капитальна барилга нёдондонойхиhоо 2,1 дахин ехэд[...] хэнь. Тиигэжэ [...]39 хэрэгтэ ая[...] миллион [т]үхэриг гаргаша[...]даха байна. М[...] барилгын [...]зацинуудай [х]у[дэ]лмэридэ ехэ ху[...]та хэгдэхээр [...]бил[...]агданхай.

[...] харюусалгатай зорилгые бэелүүлхэ арга бии. [М]анай экономическ районо үртэнэ[...] хэрэглэжэ бо[...] ашагта малтама[л] нютагай бусад баялиг т[э]н ехэ. Газал эдэ арга болоhоёо зүбөөр хэрэгэхэ хэрэгтэй. Республикадам[най] ой [...]одон, нүүhэн, силманит яhала элбэг. Эдэ баялигуудые хэрэглэхэдээ промышленностиин [...] гаа хэмжээе нилээд дээшэлүүлхэ байнабди.

Промышленн[о]стиие саашадань хүгжөөхэ зорилгые гүйсэд ниидхэжэ шадаха алдар солотой хүнүүд манайда олон. Предприятинуудаймнай о[...] [...]шэд саашадаа ажалай бүри ехэ амжалта туйлахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ байhаниинь лабтай.

П. Хантаев,

совнахозой үйлэдбэри-[т]эхникын таhагай ахалагша инженер.

Гурбан жэлэй даалгабари дүүргэхэб

Үдэшэгдэhэн 195[7] он түүхын хуудаhанда онсо тэмдэглэгдэхэ жэл байба. Манай ороной ажа[л]шад үзэгдөөгүй ехэ амжалта туйлажа, бүхы дэлхэйдэ суурхаба. Эд[эй]тэдэймнай зохёоhон хэмэл одууд бүмбэрсэг дэлхэйе гойрожо [б]айна. Хурдан түргэн самолёдуудай хамагhаа холо, бултанhаа түр[гэн] ниидэнэ. Атомай хүсөөр ябаха ледокол бү[...] тээгдэбэ.

Эхэ оро[н]оймнай [...]хэ бүлын гэшүүн бүхэн ямаршье ажалда байгаа, коммунизм байгу[...]лхын түлөө нангин тэмсэлдэ өөhэнгөө хубитые оруулалсана Манай [...]хын шэрэм шудхагшадшье үнгэрэгшэ жэлдэ хүлэhэн үгэдөө хүрөө. Т[...] сэбhөө гадуур 1300 шахуу тонно шэрэм шудхаа. Тэрэ тоодо, хүн бишье бүхы хүсэеэ гарган хүдэлмэрилжэ [...] жэлэй даалгабари дүүргэбэб.

Шэнэ 1958 ондо 3 [...] жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө олдохоб. Энэ тэмсэлни Эхэ оронойнго[о] хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө совет арадай тэмсэлдэ туhа нэм[э]ри болохол.

А. Гуров, ПВЗ-гэй шэрэмшудхагша.

ШЭ[НЭ] ГЭРНҮҮДЫЕ [Б]АРИНАБДИ

Гэр бын [h]уудал ажалшадаймна шухаа эрилтэнүүдэй нэгэ болонхой. Парти, правительствомнай энэ хэрэгтэ онсо анхарал табина. Тиимэhээ, манай [б]ригадын дархашуул бүхы хүсэдэл гарган хүдэлмэрилжэ эх[...]. [Ко]лхозоймнай центр шэнэ газ[арта] баригдажа эхилээ. Тиимэhээ [үнгэрэг]шэ жэлдэ гол түлэб байрэр[...] барилгада хүдэлмэрилэгдөөлэ[...] типовой байра барибашье [...] байн гэжэ нютагта hүүлэй [...]гдаhан 45 шэнэ гэртэ [к]олхознигуудаймнай бүлэ нүүр[...]. Колхозой центрын тог[...]азарта барилгашаднай 20 [...] барюа, 8 худаг малтаа.

[...]рша[...]ртын дэргэдэ колхо[...]нгоо[...]тын гэр барябди. [...] амжалта бригада [...]ууле ажалай бүри [...] зоригжуулаа. Га[...] шэнэ жэлдэ манай [...] барижа [к]олхознигуудтаа бэлэглэхэ зорилго[той].

То[...] Бухаев, Түнхэнэй аймагай [XX]II партсъездын нэрэмжэтэ к[ол]хозой барилгашадай бригадир.

Мин түсэб

Үнгэрэгшэ 1[957] он урэ ехэтэй жэл байгаа. Ажахы[...]лон соел культурын бүх hалб[ар]та гайхамшаг амжалтанууд туй[л]аа. Энэмнай социалистическэ [...]хын илалта болоно. Гэтэй х[...]а бидэнэр, республикы[н] уранз[охёол]шад, энэ илалтада хубитаяа о[руул]хын түлөө тэмсээбди.

Республикын у[...] зурагай музей СССР-э арадууд[...]гар уралалай зүйлнүүые хар[уул]ан, палехска искусствын выстав[ка]. Совет засагай 40 жэл[э]й ойдо зо[рю]улжа, Бурят-Монголи уран зур[а]шадай выставкэ эмхихэ.

Москвада болохо [м]анай литература б[а] искусствын [д]екадада зорюулжа уу шахуу [...]эб зураг бэлдэхэ түбтэйб. Эдэ [...]гдэеэ мүнөө жэлдэ үргэхэ зори[г]той хүдэлжэ байнаб.

Ф. Балдаев, БМАССР-эй [и]скусствын га[...]ата ажал ябуулагша.

МАНА[Й]

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн талhаа) ПВЗ-гэй хабсаруулгын цехын мүнгэшэ **Ф. Майнов**, Шулуутайн леспромхозой паровозой машинист, Социалистическэ Ажалай Герой **П. Ш. Чабан**, Сэмбын фабрикын эрэгшэ **В. Личенко**, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой hаалишан **П. Жалсанова**, Ехэ-Бударын МТС-эй комбайнер **И. Жарников**, Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон **Н. Базарова**

Бүри һайн жэл болохо гэжэ найданабди!

(Н. С. Хрущев)

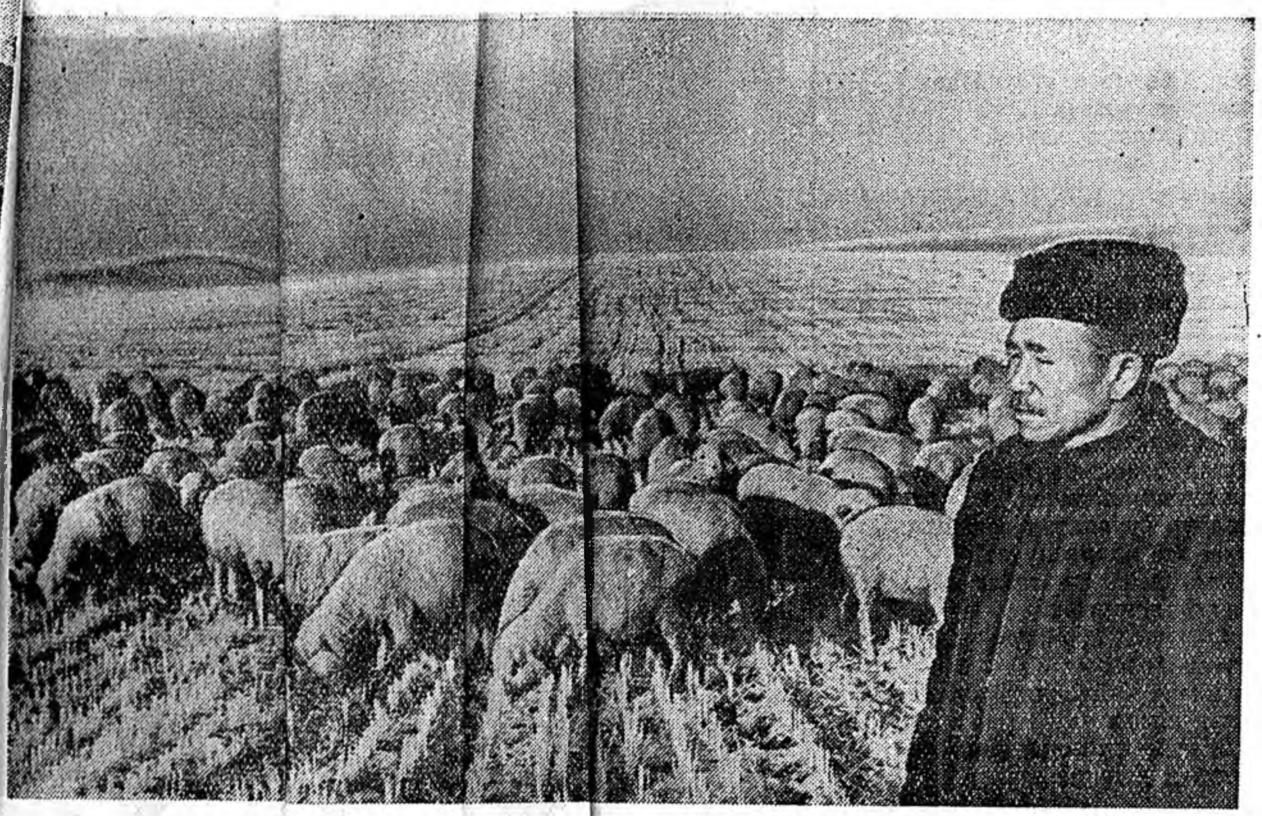

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Борьёвхозой ахалагша хонишон Шойдонов хонидоо адуулжа ябана. А. Мантасвай фото.

ЕХЭ ТЕАТРЫН УРАР...

Шэнэ, 1958 оной гарбайхада, совет хүн бүхэн энэ ямар зорилго бэелүүлхэ бай шэбшэн бодоно. Ажахын г культурын али бүхы һалбахүдэлдэг хүниие шэнэ жэлдэтэйшье, харюусалгатайшье хэрэг хүлеэжэ байна.

Эхэ ороноймнай зүрлосква хотын ажалшадта бонгол арадайнгаа уран бэлигдабарийн дээжые декадын үрүүлхын тула бага бэшэ хүди хэгдэжэ эхилээ. Шэнэ опер баледүүд бэлдэгдэжэ байнха Бальбуровай либреттээр зитор Степанов «Галсан» гэжэо бэшэбэ. Г. Цыдынжаповайттээр композитор Л. Книппер айгал шадар» гэжэ оперо заhaэнээр бэшээ. «Инаг дуранай түгэһэн балет М. Заславскитай бэшээд, тэрэнээ сцене дээрихаар бэлдэжэ эхилхэмнай.

Эн өөрөө Москвагай театрын уряалаар 1958 онд скваошожо, «Иван Сусанин салка», «Севильский цирюльник» болон бусад оперонуудта нуудые гүйсэдхэхэмни. Энэ екадада бэлэдхэхэ хэрэгтэм yhaтай байха гэжэ найдана

һасаран Ли,
РСФСР-эй габьяат ист.

Баяр хүргэнэ

Улан-Удэ городой зүүн захада ехэ барилга хэгдэжэ ай. Тэдэнэй дундаһаа манай тудай дүрбэн дабхар байшамтын байра холоһоо сайба гардадаг. Тэндэ 650 студентнэ ан ороообди.

Ерээдүйдэ хүдөө ажахы жэлтэд болохо бидэндэ ик анхаралтайгаар хандадаг, го гаргадагайн түлөө Правительстводо баяр хүргэ. 1958 ондо бүри һайнаар эрдэм ухаанай дээжые гүнзгы шудалхын тула шармайн хөбди.

М. Балдуев, Ула[illegible] зооветеринарна институ[illegible] курсын с[illegible]

Хонд тургэнөөр үдэнэ

Манай колхозой хонишод үнэхэ байгаа жэлдэ зарим тэды амжалта туйлаа.

Хонин һүрөө оруулагдаха бо доход 1957 до 1.350 мянган эриг болоо. Эдүриин газарай 00 гектар бүридэ 3 килограмм нон абтаба.

Колхознай ы эхэ хонидоо л хурьгалуулдаг элоо. Хонидоо бадахи жэлээ искусственнаар үрэжжэ байнабди. шэлэн хонидой тэр һайжаруулхылаар нилээд х[illegible] ... фермүүдтэ хонидой 75 процентнь нарин наприбтар нооһой болонхой.

Гэбшье, эдэ туйлалтанууд үшөөл бага гшэ. Ойрын жэлнүүдтэ хонидой тоо олошоруулха, нооһоболгые ехэдхэхэ орьтойхон арга боломжонууд бии.

Энэ асуудалаар хонишодой суглаа үнгэргэжэ, тэндэ Хориин аймагай «Улаан-Одон» колхозой хонишодой бэшэг зүбшэн хэлсээбди.

Мүнөө үедэ колхоз 14500 толгой хонитой. Тэдэнэй 4200 толгойнь эхэ хонид юм.

1958 ондо 1400 толгой эхэ хонидһоо хоёр дахин хурьга абаха болонобди. Иигэжэ хонидоо хэнзэлүүлһэнэй ашаар мүнөө жэлдэ 5600-һаа үсөөн бэшэ хурьгад абтаха юм. Тиигэжэ 100 толгой эхэ хонин бүриһөө 130-һаа үсөөн бэшэ хурьган абтаха байна. 1958 ондо хонин бүриһөө нооһо хайшалалгые 3 килограммда хүргэхэ байнабди. Эдэ бүгэдэ хадаа 1958 ондо хонидой тоое 40 процентээр олошоруулха гү, али 20000 толгой болгохо арга олгоно бшуу.

Мүнөө бүхы эхэ хонид, хусануудай элеэлүүлгэ һайжаруулагдаа.

Шэнэ жэлдэ колхозой правлени тэжээлэй культурын тарилгые ехэ болгохо, сабшалангай газар болон бэлшээриие һайжаруулха тусхай хэмжээнүүдые хараалаанхай.

Хонидой 4 байра, искусственна үрэжүүлгын 2 пункт, хонишодой байха 5 гэр бариха түсэбтэйбди.

Хонидойнгоо тоо толгой олошоруулжа, бүри ехээр нооһо хайшалдаг болохын тулада шэнэ жэлдэ үсэд шангаар оролдохобди гэжэ хонишоднай мэдүүлнэ.

Р. Яковлев,
Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхозой түрүүлэгшэ.

5000 литр һү һаахын түлөө

Урдань манай нютагта үнеэнһээ жэл соо 4—5 мянган литр һү һаха гээшэ үльгэр шэнги һанагдадаг байгаа. Харин мүнөө манай фемын һаалишад Б. Лубсанова, О. Дансорунова, Д. Цырендоржиева З. Данзанова болон бусад жэлдээ үнеэн бүриһөө 4—5 мянган литр һү һаана.

1957 ондо урдынхитай сасуулбал, үнеэн бүриһөө һүн 90 гаран литрээр ехэ һаагдаа. Үбэлэй үедэ һү һаалга зунахиһаа доошолуулдаггүй, заримдаа үлүүшье һаадаг байнабди. Мүнөө сүүдхэдээ үнеэн бүриһөө 9—11 литр һүн һаагдана.

Манай колхозой малшад булта баян дэлгэр, культурнаар ажаһудаг болонхой. Энэ жэлдэ колхозоймнай олзо доход 4 миллион 40 мянга гаран түхэриг болоо. Ажалта үдэртэ 8 түхэриг хубаагдахаар хараалагдана.

Би үнгэржэ байгааша жэлдэ өөрынгөө даажа байһан үнеэн бүриһөө 4400 литр һү һаагааб. Үнеэдээ бултыень тугаллуулжа, абаһан түлнүүдээ бүрин бүтэн, тобир тарганаар тэнжээгээб.

1958 ондо улам һайнаар хүдэлжэ үнеэн бүриһөө 5000 литр һү һааха зорилготойб. Һаажашье шадаха байхаб.

Пылжит Жалсанова, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан.

Г. ЦЫБЕНЖАПОВ

ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ УГТАМЖА

Сэлгеэхэн талада
сэнтэмэ жабар сохилжо,
Сэргэдэ уяһан
моринноймни аман сэнтэнэ.
Улаан наран
гэрэл туяа татуулжа,
Угалзата торгондо
унуяртан мүнгэтэжэ яларна.
Элдин талын
үнгэ шарай хубилжа,
Эрдэмэй далайн
эршэтэ хүсэн эбхэрнэ.
Хонишон минии
ажалай дүлэн сорьёлжо,
Хонгор талада
Шэнэ жэлээ угтанам.
Элдин баян
Эхэ Бурят оромни,
Домог магтаалаа
дуулыш һонор шэхээрээ.
Түрэлхи минии
түрэһэн түүхэтэ талаһаа
Танинаб тэрэ
ажалша бэрхэ басага.
Хонишон басаганай
хүлэг морин заадажа,
Хазаар даран
хатар жороо табилна.
Шэнэхэн жэлэй
угтамжын ошо сасаржа,
Шэмэгтэ нарһанай
шэлбэһэтэ һалаа толорно.
Шаргал һара
Шэнэ жэлые угтажа,
Шэлэ гүбөөнүүд
шэжэр алтаар сасарна.
Багша Ленинэй
бэлигүүн ухаанай һургаалынь
Бидэнэй зүрхэндэ
бэлэг болон нэбтэрнэ.
Золгобо жэлнүүд
зузаан түүхэдэ бэшүүлжэ,
Зоной наһан
золто жаргал нэмэгдэбэ.
Амгалан байдалай
алтан тугууд гэрэлтэжэ,
Абын юрөөл
эб найрамдал бүхэжүүлнэ.

Б. ДАРЖАЕВ

[illegible]

Баянхан колхозоймн тэгэн дунда
Баригдажа дүүргэгдээ шэнэ [illegible]
һургу[illegible]тли.
Һаруул, уужам, ямар гоёб да[illegible]д,
Һурагшадай сэдьхэл баяраар [illegible]
би[illegible]тарна.
Эрдэм бэлигэй тунгалаг [illegible]
[illegible]ээжыень
Эдирхэн ухаандаа туна[illegible]
[illegible]абахабди.
Эгээл эгсэ үндэр шатыень
Эрид зоримгой дабаж[illegible]ка
гарахабди.
Энхэ амгалан жаргал[illegible]та сагай
Эгээл золтой үхибүү[illegible] гээшэбди.
Элдэб мэргэжэл са[illegible]адаа
шудалаад,
Эхэ оронойнгоо а[illegible]нь
харюулхабди.

Лётчик [illegible]олохоб

Эрдэмэй далайн [illegible] нэгэышье һаань,
Эршэтэ хүсэеэ з[illegible]шье гамнангүй,
Эрхимээр һура[illegible] һургууляа
[illegible]гээд,
Эрэлхэг зоригт[illegible]ой лётчик болохоб.
Ашата һайх[illegible]ан Эхэ оронойнгоо,
Амгалан хил[illegible]ыень батаар
сахихаб,
Хэн нэгэнэй[illegible] хилэдэмнай хүрэбэл,
Хүсэеэ эрш[illegible]дхэн бута сохихоб.

Шэнье үүсхэгшэд

Цыренханда гартаа фонарь бариад, элхы хэбтэжэ байһан хонидой д[illegible]дуур хойшо урагшаа, зүүлжээ б[illegible]уулжаа аалиханаар дүнгэнэ. Т[illegible]гэжэ ябахадаа ямар нэгэн хүбэн [illegible]гаан далайе умбажа гаһан ү[illegible]эр туужын баатарай намтар [illegible]аандань ороходол гэнэ.

«Урман[illegible]м нэгэшье хонин хурьгалхаа яа[illegible]б» гэжэ бодоһоор, хотоной үүдэ [illegible]эжэ, газаашаа гараба. Шэмэрү[illegible] хүйтэн үбэлэй жабар Үдэ голһоо [illegible]еэжэ, Шүбэгын хүнды руу шуух[illegible]ан ерээд, Цыренхандые урдаһаан [illegible]угтаад шаб гүүлнэ. Огторгойн одо[illegible]ушэд харагдахаа болижо, ганса[illegible] һарын һүлэмхи туяан баруун [illegible]һоһоо һунан байгаа һэн. Тэрээ[illegible] үүр сайха дүтэлөө байна гэжэ [illegible]агаад, һэмээхэнээр гэртээ ороб[illegible]

Хэдышье аалы[illegible] шэмээгүйгөөр ороо б гэжэ һанаһ[illegible]ань буруу һурэбэ. Ээлжээнэйнгэ[illegible] ёһоор үглөө һүниндөө хонидоо [illegible]ехэ байһан, гэрэй нүгөөдэ таһа[illegible]да унтаһан Цыден нүхэрынь үүд[illegible] орон сасуунь, «хэды хурьган [illegible]рааб» гэжэ асуугаадхина.

Хүгшэнэйнгөө «нэгэшье хурьган гараагүй» гэжэ гүбэд гээдэнь, Цыденэй нойр бүри һэргэжэ элдэб һанаа бодол толгой соогуурнь зайн гал мэтэ түргөөр сонобхилжо оробо.

Юун гээшэб... декабрь һха[illegible] [illegible]рэхэнь... орой нэгэл хурь[illegible] [illegible]рөө... энэ жэлэймнай түсэб, [illegible]тан[illegible]

Энэ бүтэхэгүй юумэн [illegible]м[illegible] байна гэжэ шэбшээд, орон[illegible]дэ[illegible]һээн һуха харайн бодожо, с[illegible]ушхарэ байһан радиоприёмнигоо [illegible] чажархихадань һаял Кремл[illegible] [illegible]идол сай хонгёо дуун зүрхэнэй [illegible] [illegible]арма мэтэ жэнгиржэ байба.

Энэ багта гэр соонь үни[illegible]н нодулаахан, шанатдажа б[illegible]һ[illegible]еэшэгоон сайн үнэр анхилна[illegible] байһан нэй хажууда хатаалгата хубсалжа гуталаа абажа, Цыден [illegible] оробо. [illegible]бүүн Бато[illegible]

Гурбадахи хонишон [illegible]ргэнхэй, рацыренэй нойр баһал [illegible]ан Москвагай диогоор хэлэжэ байуураа, Цыренһониниие шагнахарой хөөрэлдэһые ханда Цыден хо[illegible] алданагүй. [illegible]ултадаа сугларжа, стол тор[illegible]уугаад, үдхэнөөр шанагдаһан һүтэй ногоон сайе тоһо, талхантай холижо эдинэд. Эдеэлжэ һууха зуураа эдэ гурбан хонишод яахадаа хурьган гаранагүйб, хэды хонин дэлэгнээб, ямар хонин бэлшэжэ ябахадаа һүрэгһөө таһарнаб, һуниндөө хотон соо хэр халуун бэ гэхэ мэтээр хөөрэлдэнэ.

Сайлажа дүүргэһээр, бултадаа хубсалжа, хонидтоо үбһэ тэжээлынь бэлэдхэхэеэ газаашаа гараба. Энэ үедэ үнэгэнэй харанхы үнгэрөөд, үүр ёһоор лэ сайраад байгаа һэн.

Үбһэнэй хашаан сооһоо Цыден үбһэ, һолоомо асалжа хаяна, бэшэ хоёрынь тэрэниие тэбэрээрээ зөөжэ, кормушка соо хэнэ. Энэ хүдэлмэреэ дүүргэһээр, хонидоо хотон сооһоо гаргана.

Энэ үедэ саанаһаа наран гаража, үдэр болобо. Цыренханда Батоцырен хоёр хонидоо гаргажа эхилбэ. Цыренханда хашаанай үүдэндэ байгаад, хонидой дэлэнгые барижа үзөөд, үглөө мүнөө хурьгалха нэгэшье хониие олобогүй. Тамираар һулашагхан гү гэжэ һанаһан хорёод хонидоо хашаан соогоо үлөөжэ, үбһэ нэмэжэ үгэнэ.

Уданшьегүй түрүүшынхээ хонишон болоһон, арба долоо наһатай, Батоцырен Малаханов арадаа агнууриин буу үргэлжэ, хажуу таладаа һэеыгээр хэһэн сумаа шагталжа, бишыхан модон тулгуур бариад, хонидойнгоо хойноһоо хүхюунээр гэшхэлээ һэн...

Тэрэ үдэшэндөө колхозой правлениин, партийна бюрогой гэшүүд түрүүлэгшын кабинет соо сугларжа, хонин ажалда тохёолдоһон байдалые, ерэхэ жэлдэ юу хэхэ тухайгаа яаралгүй һуужа хөөрэлдөө һэн.

—Мүнөөдэр би отаранууд дээгүүрээ ябажа ерээб. Хонид хурьгалжа эхилээдүй, шэнэ жэл гаратар бирагтай олон хонин хурьгалхаяа болибо,—гэжэ түрүүлэгшэ хэлээд, хони үсхэбэрилхэ тушаа хараалһан табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхын түлөө ерэхэ жэлдэ эрид хэмжээ абаха, хонидоо олоор хэнзэлүүлхэ тушаа һанамжаяа хэлэбэ.

Энээнииень сугларагшадай олонхинь зүбшөөжэ, тэрэниие бэелүүлхын түлөө юу хэхэ тухай һанамжануудаа оруулһан байха юм.

Тиин зарим нэгэн хүнүүд хонидые зунай һарада хэнзэлүүлхэдэ бэрхэшээлтэй, хэнзэ хурьгадаа хойто жэл юугээр тэжээхэ, ямар байрада байлгахабибди гэжэ байгаад олон табан юумэ дурдажа, мүнөө дээрээ тэрээн тухай ехээр һэдэһэнэй хэрэггүй гэхысэ дуугарһан байгаа. Теэд, тэдэнэй гээгдэнги һанаа бодол буруушаагдажа, 1958 ондо эхэ хонидойнгоо гурбанай хоёр хубиие хэнзэлүүлхэ гэжэ шиидэн, тэрэнээ хонишодой суглаан дээрэ үшөө дахин зүбшэхэ гэлсэ[illegible]араа һэн.

Үглөө[illegible] үдэшэниинь колхозой кл[illegible]хүн зон олон. [illegible]һээр байтар хонишодой суглаан нээгдэжэ, түрүүлэгшын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр хонишод хойно хойноһо[illegible] бодожо, колхозой правлениин [illegible]раалһан хэмжээ-ябуулгануудые [illegible]римүһэн дэмжээд, һайшаалтай [illegible]радхалнуудые оруулһан байна.

—Хонидой [illegible]эхэ хонишонойл гарта гээшэ. Ма[illegible] ажаллаад, хони[illegible] оролдосотойгоор [illegible]лүүлээд, уһалаад [illegible]саг соонь эдеэдые хэнзэлүүлхэдэ [illegible]а һаа, хони[illegible] байха. Хэрбээ хони[illegible]шаг ехэтэйгөөр олошоруулжа ба[illegible]гөө түрһаа, хонидоо хэнзэлүүл[illegible] гээбди,—гээд үнинэй хонишон [illegible]тойБалданов хөөрөөгөө дүүргэбэ.

Мүн энэ суглаан дээрэ ба[illegible] һа[illegible] ахалагша хонишон Цыден Цыренжапов трибунада гаража, һаяд[illegible]һанажа ябаһанаа бултыень хэлээд, ерэхэ жэлдэ бүхы колхозоороо зуун хонин бүриһөө 150 хурьга абаха гэһэн зорилгые ехээр зүбшөөб. Тиигээд энээн тухайгаа бидэ дуугай байха ёһогүйбди, энэ зорилгыемнай манай хүршэнэр, республикын бүхы хонишод мэдэхэ ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ һэн. Тиигэһээр байтараа республикын бүхы хонишодто хандажа бэшэг бэшэхэ, тэрэнээ газетэнүүдтэ толилхые гуйха гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар абаа бэлэй.

Тэрэнһээ хойшо хэдэхэн хоноһон хойно тэдэнэй бэшэгые хаа хаанагүй дэмжэбэ гэжэ дуулдаа. Һаяхан Цыден Цыренжапов, мүн энэ колхозой бусад хэдэн хонишод Улан-Удэ городой театр соо республикын хонишодой суглаанда һуужа байгаа һэн. Тэндэһээ бусахадаа зориг дээрээ зориг нэмэжэ, үшөө ехэ оролдосотойгоор ажаллахабди гэжэ хөөрэлдэһөөр Хориёо бусаа бэлэй.

Энэл даа, хонидые олоор хэнзэлүүлжэ, 1958 ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абаха гэһэн үүсхэл гаргагшад—«Улаан Одон» колхозой хонишод. Энэл даа, мүнөө үеын, совет үеын шэн зоригто ажалшад.

Б. Гылыков.

ТҮРҮҮШҮҮЛ

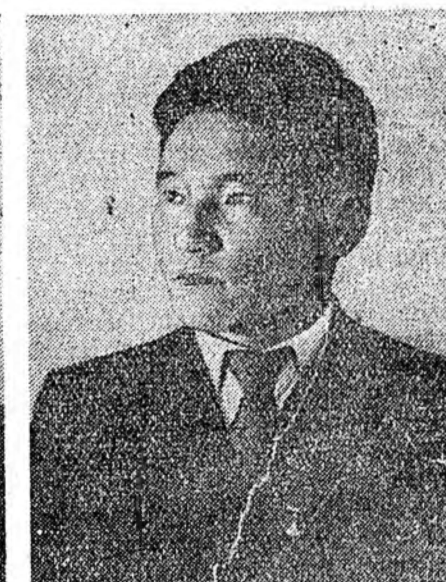

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Зэды[illegible]магай Борьёогой совхозой хонишон Г. Чагдуров, Кяхтын аймагай Калининай [illegible] нэрэмжэтэ колхозой гахайшан В. Уварова. Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан М. Влас[illegible] заводой больницын ахалагша [illegible]рг В. И. Николаев, РСФСР-эй искусствын габьлата ажал-ябуулагша Ц. Шагжин, [illegible] Заргажанай аймагай Баянголой Культурын байшанай директор В. Баторов.

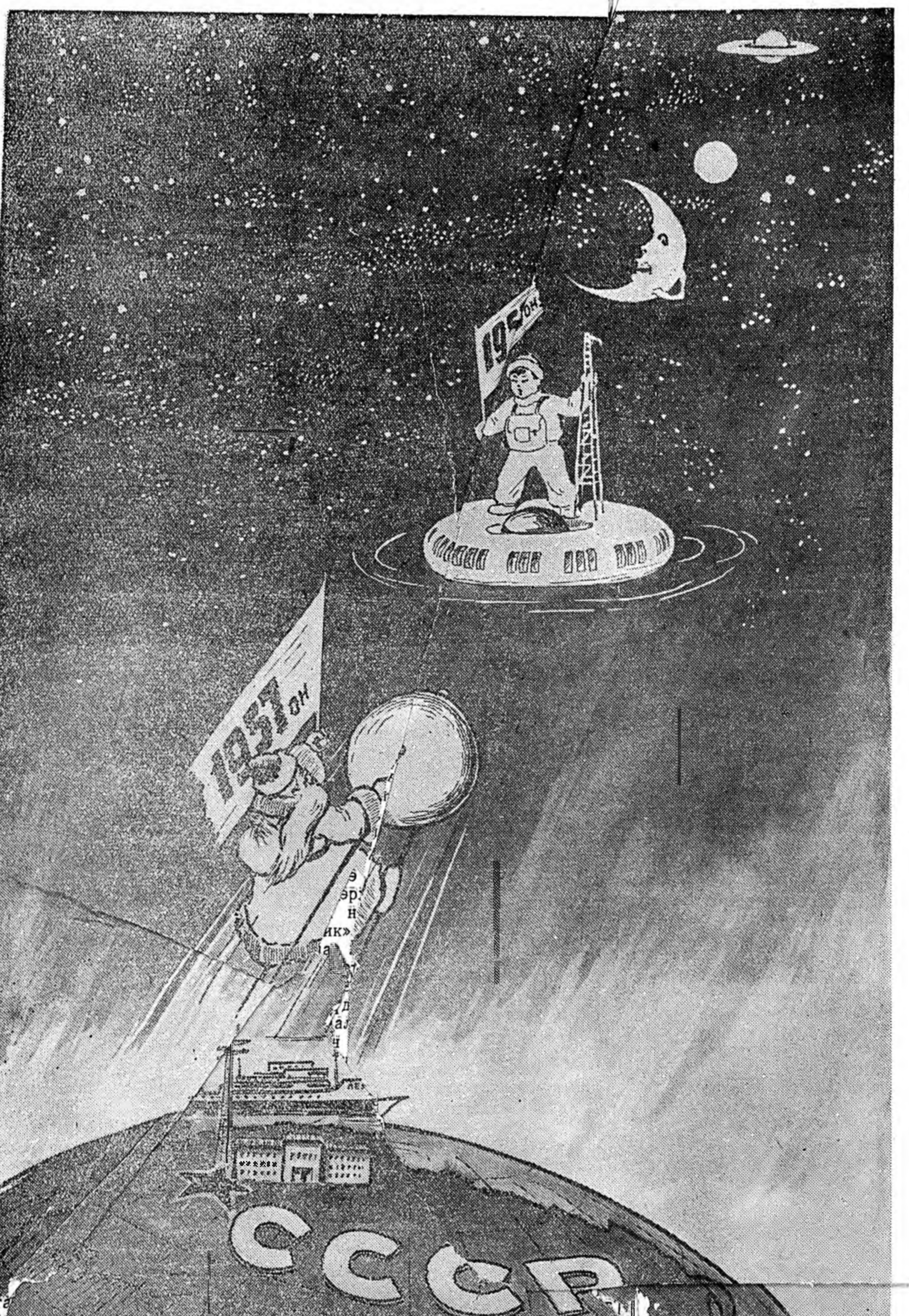

Һаруул сагаан һарын юрөөл

1957 ондо:		**1958 ондо:**	
Олон миллион	Улаан тугые	Солото һайхан	Н... амдаа хүргыш!
Он жэлнүүдтэ	Холын дээдэ	Совет оронһоо	Эр... эн арадуудай
Хараагүйемни	Космосто гаргабаш.	Шэдитэ хурдан	Бар... саае батадхан,
Харуулжа баясаабаш:	Алдар солошни	Шэнэ бүмбэгые	Эб нү... йрамдал
Октябриин арюун	Алтаржа ябаг лэ!	Наашань эльгээжэ,	Улам ...эхижүүлыш!

Ш. ...Чимбуевай шүлэг
А. Ок...дниковай зураг.

Ч-Ц САНЖИЕВ.

Юрөөл

Хуушан жэлэйнгээ
  агуу түүхэтэ илалтые
Халан абыш,
  ажалша баатар Шэнэ жэл!
Үнгэрһэн жэлэймнай
  домог түүхэнь баян аад,
Үлэнхэ дайсады
  улам һүрдөөн, шэшэрүүлнэл!
Мүнөө сагай
  ухаан бодолой гүн сооһоо
Мүндэлэн түрэһэн
  манай хэмэл одоной
Түбиие тойрон,
  сахилгаан түргөөр зуралзахадань,
Түмэн зоной
  зүрхэн баяраар халинал.
Энэмнай—
  Ленинэй партиин солонь гээшэл,
Энэмнай—
  совет эрдэмэй габьяань гээшэл!
Ажалша баатар
  олон түмэн арадайм,
Арюун һайхан,
  хүсэл бодолынь бэелэг лэ.
Амжалтымнай дуунууд
  холуур сууряатан зэдэлжэ,
Асари ехэ илалтануудай
  аялга дээжынь татаг лэ.
Үүлэгүй огторгойн
  одо мүшэд һүниндөө
Үнгэтэн холоһоо
  ялалзан байхадаа һайхан лэ.
Тэрээн шэнги
  амгалан ажалнай хододоо
Тэниглэн дайдадаа
  арьбажан, батажажа байг лэ.
Ажана сагаймнай
  арюун һүлдэ гулабхаанууд
Аюулай маныс
  даляараа саран, ниидэг лэ.
Эгээлэй хүнүүдэй
  хэтынь нангин хүсэл—
Эб найрамдал
  эгүүридээ мандан батажаг лэ.
Баян, дэлгэр
  Шэнэ жэлнай, мэндэмар!
Баясан, шамай
  угтан байнабди мүнөөдэр.
Түүхын заяагаар
  хүрэжэ ерэһэн хадаа,
Түбиин һүлды
  гартаа бүхөөр бариигш!

Ханинар бэшэг абалсана

Хитадаар бэшэһэн бэшэгүүд Иволгын аймагай библиотекэдэ нёдондонһоо хойшо ерэдэг болонхой. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэ Владимир Базаров Шаньдунска багшанарай университет дүүргээд, мүнөө Хитадтаа ород, англи хэлэ ... багша Ян Цун-сю, мүн студент басаган Ку Син-ми гэгшэдтэй бэшэг абалсана.

Ян Цун-сю Совет орондохи ханинартаа хандан, «Дружба» газетэдэ бэшэг толилһон байгаа. Владимир Базаров тэрэ бэшэгыень уншаад, харюу бэшэхэ гэжэ шиидээ һэн. Тэрэ гэһээр ходо бэшэг абалсадаг болоо юм.

Шэнэ байдал хүгжөөхэ хэрэгтээ агууехэ хитад арадай гайхамшаг амжалта туйлажа байһан тухайдань тэндэһээ ерэһэн бэшэгүүд мэдээсэнэ. Мүн хитад ахадүүнэр Хитад ороной городуудые харуулһан һонирхолтой зурагуудые бурят нүхэртөө эльгээнэ. Ехэ анхарал, оролдолго гаргажа байдаг совет арадта баяр хүргэхэтэеэ хамта, коммунизм байгуулха хэрэгтээ бүри ехэ амжалта туйлахыень хитад залуушуул хүсэнэ. **Н. Романов.**

Шэнэ жэлэй ... Л. Хайдуровай фотоэтюд.

КАЛЕНДАРЬ ХЭЗЭЭ БОЛОО ХАБ?

Календарь гээшэ латин үгэһөө бэтаһан юм. Календарь хадаа он жэлдэр, һарын эрьесшэнжэлэн тэмдэдэг системэ мүн байгаалида, тэгээд огторгойн одо мүшэдэй аймагта ... болоод тохёолдодог үзэгдэлнүүдые энэ системэ хараадаа абадаг. Арадуудай ажахын ямар байгууламжатай байһые мүн лэ календарьһаа мэдэхээр юм. Ажахын талаараа адли байгууламжатай арадуудай календариинишье адлирхуу байдаг. Дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ ажаһуудаг бүхы арадууд жэлые тоолодог, жэлэй хэдэн сезонтой байһые тодорхойлдог юм.

Зарим арадуудэ жэлые дүрбэ... риманиинь ... сезонтой гэж... лодог байба... сезон бүхэни... рын гаралта... богдодог ... «Оро эбэрһэ... ...этэй һара ... эрилдэг эв... э бии юм. ... нададархи туд... а «кетагай», кета загаһ... иһэлэлгэ» ... этэй һаран... айдаг.

Эртэ урла... януудай ... дог аранууд ... аа- иин үзэ... үд... ээ эшэ ...тэй. —15-дахи ... зуун элһээ ... хка... ндарьта ... эһэ йлнүүд ... лаг... һан бай...

Ородой он жэлэй дэбтэр хоёр янзаар хэрэглэгдэдэг байба: түрүүшээр жэлэй эхин мартын нэгэнһээ тоологдодог аад, 15-дахи зуун жэлэй эсэсһээ хойшо сентябриин ... гэнһээ тоологдодог болоһон юм. Тиимэ календарь 1700 он болотор хэрэглэгдэһэн түүхэтэй. Ородой Петр хаан 1699 оной декабриин 15-да жэлэй эхиие ондоо үдэрһөө тоолохо гэжэ захирһан байна. Тиигээд, шэнэ гуримай ёһоор 1700 онһоо хойшо жэлэй эхин январиин нэгэнһээ тоологдодог болонхой.

Бүмбэрсэг дэлхэйе ерогшо хэмэл одонуудай ябадал тухай

Декабриин 31-нэй үглөөнэй 6 ... часта түрүүшын хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 1336 дахин, хоёрдохи хэмэл одон—815 дахин тойроһон байна.

Һүүлэй үедэ хэгдэһэн ажаглалтын ёһоор, түрүүшын хэмэл одоной ябадаг замынь эли бодо бага болоожо, тэрэ газар тээшэ дүтэлөө. Түрүүшын хэмэл одон мүнөө үедэ газарһаа эгээл холодоходоо, 320 шахуу километр өөдөө дэгдэнэ. Харин хэмэл одон табигдаад байхадаа тус одо 950 километр газарһаа холододог байһан юм.

Мүнөө энэ хэмэл одон 90 минутаһаа бага саг соо дэлхэйе тойродог болонхой. Саашадаа энэ сагынь бүри бага болохо юм. Тиигэһээр түрүүшын хэмэл одон газарые тойрожо байдаг агаарай үсхэн хуби руу орожо, январиин шэнээр шатажа үгы болохо гэжэ хүлеэгдэнэ.

Шэнэ жэлэй эхиндэ, 1957 оной декабриин 31-нэй һүниин 12 багаар (саг Москвагай) ...шын хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 1348-дахяа тойр..., 57,6 миллион километр зам ...лха байна; хоёрдохи хэмэл ... 826-дахи тойролгоёо хэжэ, 37,6 ...ион километр зам гаталха. Энэ ... түрүүшын хэмэл одон Антарк... шадар Беллинсгаузенай далай ... шахуур ниидэжэ ябаха. Хоёрдохи ... эл одон зүүн урагшаа шэглэн, ...хабад город дээгүүр энэ үедэ ...ходо ...аха байна.

...бүмбэрсэгэй хойто хубида нара... ороһоной һүүлээр 48 ба 66 ...дусай хоорондо 2-дохи хэмэл ...оной декабриин 31-дэ ниидэжэ ...тахань; мүн урда хубидань нара... ...й гарахын урда тээ 13 ба 46 ...адусай хоорондо ниидэжэ ябаань минин нюдөөр харагдаха юм.

(ТАСС).

Ази, Африкын оронуудай һаа нэгэдэлгын конференцидэ

Египедэй Республикын нииспэлэл хото Каирта Ази, Африкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын конференци хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ байна. Һаналаа нэгэдэлгын конференциин хоёрдохи пленарна заседани декабриин 27-до болоо.

Конференциин генеральна секретарь Египедэй түлөөлэгшэ Юсеф эс-Сибаи гэгшэ конференцидэ баадагшадта СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай эльгээһэн амаршалгын телеграммые уншаба. Һайхан сэдьхэлээр эльгээһэн К. Е. Ворошиловай амаршалгые делегадууд болон айлшад үни удаан, нэрьемэ шангаар альгаа ташан һайшаагаа.

Юрэнхы асуудалнуудаар үгэ хэлэлгэн боложо, Бирмын, Цейлоной, Эфиопиин делегадууд үгэ хэлээ.

Декабриин 28-да конференциин 3-дахи пленарна заседани болоо.

РЕПОРТАЖ

ПАРОВОЗ ХАБСАРУУЛАГШАД

...рэй хоолойнуудһаа гараһан баглагар гаан утаан үглөөнэй шанга жабарта үгдан агаарта туһан тарана. Городой каллшадай байрын гэрнүүдһээ яларһан лектрын гэрэлэй хурса туяан үглөөнэй бүэнхыдэ тоо томшогүй одо мүшэдтэл үшөөл лиралзаһаар. Эгээл энэ үедэ Ленинэй ордено паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд ажал тээшээ олоороо субажа эхилбэ.

Уданшьгүй заводой гудок шангаар ханхинан зэдэлжэ, ажалай үдэрэй эхилһые сонсхоно.

...Паровоз хабсаруулагшадай цех. Жэрын табигдаһан олон тоото станогой хүдэлхэ абяаниинь янза бүриин машина механизмуудай абяантай нэгэдэн, жабхаланта арадай сүлөөтэ ажалые магтан дуулаһандал үзэгдэнэ. Хүнэй нюдэ һаргама электрын хурса гэрэл эндэ тэндэ яларан харагдаад лэ залиршана. Цехын үндэр оройгоор һүүлин дэлидэг ехэ бага кранууд ашаа тээжэ, үргэн шуумайна. Нэгэ зарим крануудынь бүхэли паровозыешье бэлэхэнээр үргөөд ябашаха шадалтай. Цехын нэгэ хажууһаа нүгөө хажуу хүрэтэр зурыһан булад рельсэнүүд дээгүүр янза бүриин паровозууд табигданхай. Хүн бүхэн дор...ороо ехэл забда сүлөөгүй ажал...

...аһа үмдэһэн дунда зэргын ...д наһанай хүн цех соогуур ...алхалан ябаха зуураа, ажа...ёрхоор адаглан харана. Це...гай түлһаалтай энэ хүн ажал ...хөөрэхэ зуураа, ингэжэ мэ...

...хынхид жэлэй эхиндэ уял...957 оной турша соо 5 паровоз түсэбһөө гадуур заһабарилхаар шиидээ һэн. Хүдэлмэришэднай хэлэһэндээ заатагүй хүрэхын зорилгоор жэлэй турша соо эршэ хүсэеэ зангидан, 8 паровоз түсэбһөө гадуур заһабарилаа.

Паровоз хабсаруулагшадай цехтэ ажалладаг хүдэлмэришэн бүхэн заводой бүхы хүдэлмэришэдтэй адли Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойе шадаал һаа һайнаар угтахые оролдоо. Цехын бригада, халаан бүхэнэй хоорондо шанга мүрысөөн дэлгэрһэн байна. Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхэ, паровозуудые шанар һайнтайгаар заһабарилха хэрэгтэ хубитаяа оруулхын тула хүдэлмэришэн, инженер, техник бүхэн шэнэ шэнэ дурадхалнуудые оруулжа, тэдэ дурадхалнуудаа ажал хүдэлмэридөө хэрэглээ. Уралан нарижуулгын дурадхалнуудай олоор оруулагдаһанай ашаар цех жэл соо олон зуун мянган түхэригэй зөөри алмаа.

— Бригадануудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ 2-дохи комплексно бригада цех соогоо түрүүлэн ябана. Энэ түрүү бригадын ажалтай танилсахадатнай болохо,—гэжэ цехын начальник нүхэр Г. Г. Кладити үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

Федор Федорович Рыковэй даадаг 2-дохи комплексно бригадынхидай ажаллажа байхыень үнэхөөрөөшье һонирхон харамаар. Бригадынхидай нэгэ зариманиинь паровозуудай рама, гарнитурануудые паровозой мооринууд дээрэ табина, нүгөө зариманиинь бусад хубиинь холбоно.

Бригадые даагша нүхэр Рыков участогайнгаа ажал хүдэлмэриие шалган ябаха зуураа, хабсаргагдажа байһан нэгэ паровозой дэргэдэ зогсожо, ажалайнь ябасые анхаралтайгаар шэртэн ...харана. Паровозой котёлой хоёр хажуугаар ...и гэшхүүр дээгүүр, мүн тэрэшэлэн ма...шинистын кабина соо байһан хүнүүд үе үе ...болоод лэ нюуртаа хатхабша түмэрнүүд...ые барижа, нюдэ һаргам электрын хурса ...гэрэл сасарууд... на. Эдэнэр паровозой зар...им хубиие холбон гашана гээшэ. Эндэ ...ажаллагшад паровозуудые хабсаруулан ...табиха харюусалгатай ажал бүтээнэ. ...дэнэрэй гараар бүтээгдһэн түмэр хүлэгү...д оронойимнай зүг бүхэн тээшэ шуумайлдан..., арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаа ...шэрэнэ.

Паровоз хабсаруулагшадһа...а тээ саанашаг хэдэн паровоз задалагда...н табигдана. Тэдэнэй нэгэ зариманиинь ю...рын паровозуудта орходоо онсо илгаатай ...юм.

Тэдэ паровозууд руу зааха ...зуураа, бригадые даагша ингэжэ хөөрэнэ:

—Манай эндэхи паровозуу...та орходоо нарибтар эдэ паровозууд Саха...линһаа асарагдажа заһабарилагдана. Нари...н харгыда ябадаг эдэ паровозуудые тусхай ...платформо дээрэ табижа заһабарилнабди. Эндэ гансашье Сахалинһаа бэшэ, мүн ...Сибириин, Алас Дурнын элдэб станци...нуудһаа янза бүриин паровозууд заһабари...да асарагдана. Тэдэнэрэй тоодо «Л», ...«ЕА», «ЕЛ», «ША», «СУ» гэхэ мэтэ м...аркын паровозууд оролсоно. Эдэнэй нэгэ з...ариманиинь үргэн, нарин харгыда ябахаа...р шэнэлэн хэгдэнэ.

Хоёрдохи комплексно бригадынхид ...ган сашье цех соогоо бэшэ харин завод ...тотороо түрүүлхын зорилгоор жэлэй эхи...һээ эмхидхэлэй ехэ ажал хээ. Бригадын ...гэшүүн бүхэн Агуухэ Октябриин һа...ндэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтаха хүсэ...лэн ...эйгоор дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, нүхэр Левшунковой хүтэлбэрилдэг 3-дахи бригадые мүрысөөндэ урилһан юм. Хоёрдохи бригадынхид жэлэй турша соо 3 паровоз даалгабариһаа гадуур заһабарилха уялгатай аад, 4 паровоз заһабарилжа, хэлэһэн үгэеэ хүндэтэйгөөр дүүргэбэ.

Олон тоото үнэтэ дурадхалнуудые оруулжа, ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлһэн бригадын суута хүнүүд олон. Экипажнигуудай дундаһаа Бобков, Шадрин, рамнигуудай дундаһаа Сергеев, Евдокимов, арматурщигуудай дундаһаа Фефелов, Екимов гэгшэдэй нэрэнүүд хүндэлэлэй доскада үдэр бүри бэшээтэй байдаг. Бригадын гэшүүдэй олонхинь даалгабаряа үдэр бүри 270—280 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Хэрбээ заһабарилагдаха паровозуудай олоор ороод, элдэб частьнуудые заводой цех бүхэнэй саг соонь үгөөд байгаа һаань паровоз хабсаруулагшадай цехынхид бүри ехэ амжалта туйлаха аргатай байгаа. Жэшээнь, паровозо-комплектовочно цехынхид крейскофуудые, кузнечнэ цехынхид рессорнууд болон элдэб шүрэбүүдые саг соонь үгэдэггүй байна.

— 1957 ондо манай цехынхид муу бэшээр ажаллаа, 1958 ондо бидэнэрэй харюусалга бүри дээшэлхэ байна,—гэжэ 2-дохи бригадые даагша нүхэр Рыков хөөрэнэ.—Һахадааб гэхэдэ, паровоз хабсаруулагшад шэнэ жэлдэ бүри олон паровоз заһабарилдаг болохо. Урдаа табигдаһан зорилгоёо хүндэтэйгөөр дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди.

И. Бальдиров.

Редакторай орлогшо **О. ГОМБОЕВА.**

...ес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни сельского хозяйства — 4... пропаганды и переводов — 35-14 культуры и быта, промышленности — 34-05. местной информации и п...сем — 24-74, корректорская—32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных разговоров — 16.

Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР

Зак. № 5761.